

ikke er ftemmende med almindelig fulgte Principer og heller ikke ganfte ftemmende med den Maade, hvorpaa der i Reglen forhandles mellem en Regjering og en Repræfentation; jeg tror ikke, at den Maade at omgaa med de Forudfætninger, hvorunder Loven gives, er meget friftende for en Repræfentation til fremtidig at bygge Noget paa de Forudfætninger, man er enedes med Regjeringen om fra Folkerepræfentationens Side. Jeg figer altsaa, at Anordningen af 1814 i og for fig ikke er tvivlsom; den giver ikke Administrationen nogen ny almindelig Kompetence, Administrationen ftaar i Forholdet til Anordningen af 1814 albeles ikke paa anden Maade end i Forholdet til enhver anden Forordning fom den, der fuldbyrder, uden at den har Andet at gjøre end fuldbyrde Loven, og faafnart det er ftet, er der ikke Mere at gjøre. Jeg figer, at, hvis der ftulde kunne være nogen Tvivl om denne Opfattelse, er denne Tvivl falden bort ved den senere Lovgivning, fom beftemt, fikkert og klart bygger paa, at det, der ftulde fte i Genhold til Anordningen af 1814, er endelig gennemført, er Noget, der har ftabt en Retstilftand, hvorpaa man senere bygger, og fom ikke kan forandres senere undtagen ved Lov. Jeg tror, at det er faa utviflsomt, at det neppe vil blive beftredt af nogen Anden end den ærede Kirkeftifter. Det vilde ganfte vift i faa Henseende intereffere mig at høre, hvad Thingets Inftifter mene om denne Sag; men der er jo ikke meget faab om, at Dnfter i faa Henseende vilde blive tilfredsftillede, thi, efter hvad jeg hører, ere flere af de ærede Jurifter forhindrede. De Herrer af Høftretet kunne ikke give os Veiledning i juridifke Sager, da de ikke tør foregribe det Votum, de kunne komme til at fælde enten i Høftretet eller i Rigsretten. Jeg kan tænke mig, at noget Signende kan være Tilfældet for Procuratorers og Advokaters Bedkommende. Det er jo netop ikke ufandfynligt, at der ud af denne Sag kan veife fig en Del Proceffer; Thingets Advokater kunne blive engagerede, uden at de nu vide, fra hvilken Side, faa at de kunne være friftede til at forbeholde fig deres Mening til næfte Dag. Men det er ikke for mig nogen Hindring for at udtale, hvad jeg anfer for at være Lovens Mening.

Jeg ftal imidlertid erkjende, at dette kun er første Akt af denne Forhandling. Stulde den ærede Minifter føle fig friftet til at gjøre Indrømmelfer paa dette Punkt, er han dog ikke ferdig; han vil fige: Selv om det er rigtigt, selv om det er faa, at det er Meningen af Anordningen af 1814, hvad jeg ikke kan erkjende, og selv om det er faa, at denne Mening bekræftes ved Loven af 1856, — og jeg kan nævne, hvad der noget ligner dette, nemlig de Tillæg, vi have vedtaget paa Finantsloven, og fom gaa i fomme Retning fom Loven af 1856, altsaa ud fra den beftaaende Retstilftand, ere Tillæg dertil, bygge derpaa — „selv om man forudfætter dette,“ vil

den ærede Minifter fige, „er der dog foregaaet Noget fiden, fom gjør en Forandring deri,“ og han vil da komme med den administrative Praxis. Han vil fige faaledes fom tidligere, at det vilde være en ganfte mærkelig Tilftand, der fremkom, hvis man gik ud fra den Fortolkning, jeg har tilladt mig at give af Anordningen af 1814, thi faa maatte en stor Del Skolelærerkald, for at blive Lovlige, omreguleres igjen og føres tilbage til en længft forfunden Tilftand. Svad nu denne administrative Praxis angaar, maa det maaffe være mig tilladt ganfte foreløbig, fom i en Parventhef, at fige, at jeg ikke tror paa administrativ Praxis paa et Omraade fom dette; jeg tror ikke, der er Noget, der her kan kaldes administrativ Praxis. Paa Administrationens eget Omraade vil ganfte vift en ensartet Fremgangsmaade fra Administrationens Side efterhaanden kunne faae en faadan Styrke, at den bliver ligefaa kraftig fom en administrativ Anordning; men at den ensartede Fremgangsmaade fra Administrationens Side ftulde faae den Styrke, at den bliver det Samme fom en Lov, tror jeg ikke, at den meget ærede Minifter vil faae ret mange til at gaa ind paa. Jeg vil fige, at, selv om Administrationen i en Række af Tilfælde havde begaaet en Fejl, havde misforftaaet fin Kompetence og tiltaget fig en Beføielse, der ikke tilkom den, vilde det i Virkeligheden flet ikke føre til, at Loven var bleven forandret, thi Slikt lader fig ikke gjøre ved administrativ Praxis. I den Henseende tror jeg ogsaa nok, at jeg kunde blive enig med den ærede Minifter. Den ærede Minifter fagde iforgaars, da vi forhandlede om Skoleloven, at han ikke kjendte nogen Maade, hvorpaa en Lov kunde falde bort, undtagen den, at der kommer en Lov, fom havebe eller replacerebe den paagjældende Lovbestemmelse, og deri er jeg ganfte enig. Men det er Noget, den ærede Minifter kun gjør gjældende ligeoverfor det ærede Medlem for Stege (Boffen), naar han forhandler om en Skolelov, hvorimod han for det foreliggende Punkts Bedkommende maa føie et Tillæg til: Han maa her kjende en anden Maade, hvorpaa en Lov kan falde bort, nemlig ved administrativ Praxis. Jeg tror nu ikke, at dette Tillæg i Virkeligheden er Noget, den ærede Minifter vil kunne holde; men lad os ogsaa gaa ud fra, at der her paa dette Punkt kunde være Noget, der heb administrativ Praxis, at der kunde være Tale om, at en administrativ Praxis ftulde kunne have forandret Anordningen af 1814, faa spørger jeg: Er der da i Virkeligheden en faadan administrativ Ensartethed i Fremgangsmaaden paa dette Omraade, fom den ærede Minifter pleier at fremftille det? Saa ofte den ærede Minifter nævner eller kommer til at tale om, hvad der er ftet paa dette Omraade, omtaler han det i faa vide Udtryk, at vi her i Thinget ere tilbøielige til at faae et fantaftifft Indtryk a, at der maa foreligge en uhyre Maffe Refolutioner i de henrundne